

ПОЛІТОЛОГІЯ

УДК.94(4): 930.2

Вовканич С. Й.

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ: СОЦІОГУМАНІСТИЧНИЙ БЕЗПЕКОВИЙ КОНЦЕПТ

***Анотація.** У статті акцентується на тому, що окрім активного воєнного опору російському агресору, захистити Україну допоможе запропонована нею і підтримана світовою громадськістю соціо-гуманістична парадигма нових міжнародних відносин. Вона має ґрунтуватися не на силі сильних світу цього, не на шовінізмі загарбника, а на силі захисту індивідуальних прав людини і колективних прав кожної нації, на гармонізації та гуманізації людиноцентричних і націоцентричних цивілізованих цінностей, на здобутках сили розуму в пошуках власних шляхів суспільного розвитку, соціальної справедливості та історичної правди. Водночас такий підхід, будучи світовою ідеологічною платформою новітньої історії визволених народів, до яких відноситься і сучасна Україна, повинен адекватно акумулювати семантичні, аксіологічні та семіотичні складові української національної ідеї (УНІ) як конкретні домінанти поточної та довгострокової стратегії розвитку державності України, зміцнення її суб'єктності та збереження національної ідентичності.*

Ключові слова: гібридна війна, захист інформаційного і територіального простору, анексія, ідеологічні основи державного будівництва.

Vovkanych S. Y.

NEY HISTORY: SOCIOHUMANIK SECURITY CONCEPT

***Abstract.** It is accented, that proposed by Ukraine and supported by international society the sociohumanic paradigm of international relations will help to protect Ukraine. It must be based not on chauvinistic force of mighty of this world, but on force of individual human rights and community rights for every nation, on harmony and increase of the humanity of humancentric and nationcentric values of civilization, on achievements of force of reason in the search of ways of community development, social justice and true of cognition. At the same time, being the ideological platform of new time, it must accumulate semantic, axiological and semiotic abandoning the Ukrainian national idea (UNI) as complex dominant of current and long-term strategy of development of the state system of Ukraine, strengthening of it subjectivity and maintainances of national identity.*

Keywords: hybrid war, defence of informational and territorial space, annexation, ideological bases of state building.

Постановка проблеми. У 1946 році тодішній прем'єр Великобританії В. Черчилль своєю відомою фултонською промовою вперше звернув увагу повесного світу на агресивність СРСР, який відтак Президент США Роналд Рейган назве імперією зла. Визнаний лідер переможців Другої світової пророче попереджував, що «русские друзья» нічого так не «уважають», як силу, і ні до чого не мають щонайменшої поваги, аніж до військової слабкості [1]. Це було чи не першим серйозним сигналом людству після щойно створення ООН, яку великий британець називав Храмом Миру і котра, власне, мала б стояти на сторожі миру у світі, оберігати його від нових глобальних кровопролитів та насамперед захищати і захистити тих, хто самотужки не в стані відстояти свою державну суб'єктність, протистояти злочинному нападу агресора, що знову цинічно наважиться порушити світовий порядок.

На щастя, тоді Європа та США почули попередження: об'єдналися й опрацювали спільну стратегію стримування, недопущення жажі атомної війни, а відтак шляхом економічних змагань, нав'язаної гонки озброєнь, інформаційної ізоляції та інших ефективних спільних дій вільного світу, що їх комуністи не витримали, і відступили. Тоді політика Заходу ослабила апетити росіян на світове панування під фальшивим камуфляжем їхньої пропаганди проведення всесвітньої пролетарської революції задля звільнення всіх безпощадно експлуатованих людиноненависницькими капіталістами. Своєю чергою, це призвело до розпаду створених прорадянських агресивних військових блоків, тоталітарних організацій, брехливих масмедій, зменшення п'ятих колон тощо. Заодно зруйнувало залізну завісу, вивільнило уярмлені комуністичним режимом народи, повернуло їх до європейських цінностей і демократичних інституцій, принесло свободу та справжню незалежність радянським псевдореспублікам.

Однак вільний світ, втішений здобутим, шкода, дещо пригальмував свою творчу активність щодо усунення з мапи світу останньої імперії. Паче того, прогавив її переозброєння задля реалізації великоросійських шовіністичних амбіцій повернути шляхом анексії та провокаційних гібридних воєн втрачені території, новостворені суверенні республіки, їхні ресурси, активи тощо. Сформована більше 70 років тому система Ради Безпеки ООН виявилася неефективною. Ба, що більше, рудиментні ООНівські структури опинилися в кризі щодо оперативного виконання функцій, спричиненими, здавалося б, не надто формажорними обставинами, знайомими ще з початків Другої світової війни. Проте, цивілізований світ не був готовий ні в інформаційному, ні у військовому плані зупинити нового імперського реваншиста чи то в Криму, чи то на сході України. **Науково-ідеологічний** фундамент не мав достатньої міцності через неналежне духовно-інтелектуальне забезпечення його політичними **елітами** новітніми продуктивними ідеями а, отже, концептуально не відповідав вимогам часу [2]. Глобальні післявоєнні ідеї батьків **об'єднаної** Європи аж до Уралу звелися до процедур прийняття в ЄС, НАТО нових членів, комерції, а новітні менеджери зайнялися, головню, обіцянками країнам Східної Європи, в т.ч. і Україні, щодо вступу в ЄС, організації **безвізових** поїздок, хоча чільний представник Росії п. Грізлов відтак безпардонно нагадує всім, що танкам візи не потрібні.

Обговорення злочинів Росії в ЄС, ООН, особливо в Раді Безпеки, показали, що фактично нині поза світовим механізмом покарання є анексія сильним світу цього будь-якої території будь-якого народу, слабшого у воєнному плані чи не готового до захисту від несподіваного удару в спину нахабного загарбника. Санкції, умовляння, заклики до сумління агресора припинити вбивати, коли йому дуже хочеться загарбати ласий кусок чужої території, «безмежно поширити, за Черчиллем, свою міць і доктрини», зокрема ідеологему «русского мира», не подіяли, тим паче, одразу. На інше наївно сподіватися, адже загарбник із часів Івана IV Грозного традиційно поширював неправду. Замаскувавшись під місіонера-миротворця – постійного члена Ради Безпеки, – не припинив зловживати довіреним цивілізованим правом вето; навпаки, блокував і блокує будь-яке, не вигідне йому рішення, готуючись до нових загарбань, поневолень, асиміляцій та інших агресивно-девіальних діянь проти Молдови, Грузії, України. Використання Москвою привілею вето, аби заблокувати рішення Ради Безпеки ООН щодо створення міжнародного трибуналу з розслідування збиття малайзійського цивільного літака з дітьми на борту, вершина її цинічної поведінки на арені міжнародній політики.

Визнаймо, що російському агресору це не важко чинити, позаяк Захід не зробив належних висновків з минулого, і не був всебічно готовий до радикальних і рішучих дій, аби відстояти загальнолюдські цінності перед нахабством неофюрера. Історія криваво повторилася. І це за наявності досвіду, близького до цього, знову за Черчиллем, коли світ своєчасними діями, без єдиного вистрілу міг попередити катастрофу в Німеччині. Нині він це знову не зробив щодо Росії. І навіть тепер, якщо на прохання, скажімо, України ООН надішле (зі запізненням і це рішення не заблокує Росія) на Донбас «блакитні шоломи», то нечіткою є їх **миротворча місія**. Чи миротворці мають захистити тих, що проливають кров за волю нації в нерівній боротьбі з агресором? Чи прибули для того, аби допомогти Україні відновити контроль своїх кордонів із Росією, звільнивши її землі від загарбника, який анексував і вбиває «градами» непокірливих на правах сильнішого? Чи для того, аби законсервувати ззовні інспірований конфлікт, провести вибори під дулами автоматів найманців та за лекалами російських політтехнологів «декомпозицировать» (читай – розірвати) Україну надовго, якщо не назавжди? А кровопролиття представити світові як внутрішню чи ще більш цинічно – громадянську війну, в якій «униженные» росіяни захищають демократію від київської хунти, «бендеровцев», «правосеков», «укрів» чи «націоналістів Крима»? Цю брехню знову слухає обдурений Захід, хоча зараз нібито відомо вже всім, що сталінсько-беріївські більшовики Росії депортували корінний кримськотатарський народ і лише нестача залізничних вагонів не дозволила це зробити з українським.

Насправді Росія з часу свого імперського становлення не шкодувала і не шкодує й нині ресурсів, аби у будь-який час виявитися готовою захопити українські землі, будь-якою цінною перешкодити Україні прорватися на світові простори, стати вільною та самостійною державою [3]. Це означає, що зросійщення й окупація України триває і стає традицією та метою імперії, що більше, для безпеки має не регіонально-локальне, а набагато ширше – геополітичне екзистенційне значення. Зараз доля завоювання та зникнення підстерігає не лише малі народи Півночі Сибіру, а і нації Східної Європи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навіть побіжний системно-функціональний аналіз діяльності ООН під час агресії Росії проти України показує: ООНівські структури не є **емерджентними** функціям й особливо це стосується Ради Безпеки. Чи РБ нині – це клуб світових держав, що володіють ядерною зброєю, і, користуючись такою перевагою як сильні світу цього, взяли на себе відповідальність за мирне його майбутнє? Чи, навпаки, зловживають цими перевагами для лякання решти людства, нового поділу світу та домінування над ним? Чи Україна, позбавившись третього в світі за потужністю ядерного військового потенціалу, може довіритися гарантіям своєї національної безпеки згідно з Будапештським меморандумом? Очевидно, що глобальні виклики світовому порядку, процеси ренаціоналізації, виникнення і потреби підтримки нових держав, модерні інституційні трансформації вимагають удосконалення національних і світових систем безпеки щодо **якісного** надолуження прогалів, насамперед у морально-духовній площині **емерджентності** функцій та структур ООН, надання права вето тощо.

У цій ситуації недоліки можна значною мірою і швидше усунути, якщо виходити не з статусу сильного, який на постійній основі засів у Раді Безпеки ООН, заволодів і зловживає правом вето, а з позиції сили міжнародного **права**, дотримання соціальної **справедливості**, **соціогуманістичних** засад стратегії сталого **розвитку** та світового **порядку**. Тобто розглядати **якісне** вдосконалення емерджентності структури і функцій РБ з позицій нової **парадигми захисту буття кожної нації**, а не політичної волі **апріорі вибраних**, що незалежно від дотримання ними норм моралі чи правди чомусь вже первородно є постійними членами РБ, наділені правом вето на її рішення, а всі решта – тимчасові. І, видається, місце постійних – непорушне, а вони так всесильні, що навіть обговорення анексії Криму в світових мас-медіа спрямували на дискусії щодо гібридності сучасних воєн. Хоча гібридність, як «втивір» воєнних злочинців не є новим. Агресори для брехливого виправдання справжніх причин нападу, своїх загарбницьких мотивів завжди (ще до часів розкидання летючок із літаків) використовували гібридність як синтез гарячої і холодної (інформаційної, соціально-психологічної, дипломатичної) зброї. І нинішня новизна навіть не в «креативності» Путіна щодо поєднання цих видів зброї, не в зміні пріоритетів, засобів чи камуфляжі її застосування. Гібридність від Путіна – це відлуння давнішого різного розуміння засадничої візії ООН: з одного боку, як Храму Миру; з іншого, – як прикриття цинічної імперської агресивності під виглядом боротьби за «мир во всьому світі», де Україна переважно – заручниця. На початку як напівколоніальний фундатор ООН, а нині як держава, що насмілилася виступити проти імперської метро- і митрополії «руського мира». Відомо, що Союз підтримував УРСР, аби мати додатковий голос у його т. з. «борьбе за мир». Цей обман далі влаштовував би нинішню Москву, і жахить гібридної війни не було б, якби не Революція Гідності, свідоме бажання вільної нації євроінтегруватися.

Світова небезпека гібридної війни Росії проти України в тім, що неоімперська злочинність усугубляється ідеологічними дезінформаціями, що продукуються про Майдан і Україну в Храмі Миру велико-росами (нові *Ubermenschen*), які позиціонують себе «старшими (?) братами» за генами, «Третім Римом» – за місією, а за сучасними ділами – миротворцями світу. Це катастрофічно зменшує сподівання землян на мир, правду і справедливість, бо постійно-агресивна Росія так міцно засіла в їхньому Храмі, що навіть анексію, злочинно вчинену на очах всього світу проти іншого члена ООН, цинічно зволить собі називати «возз'єднанням нашеньких» земель. Відчуваючи безкарність, так знахабніла, що в симбіозі використовує модерну матеріальну техніку і слово давньої брехні як націдею нового імперського «обустройства» Росії, відкрито загрожуючи безпеці не лише України, а і цілого світу. Хоча вона, ставши спадкоємицею імперії зла, чи то більшовицько-атеїстична, чи реваншистсько-православна, як така, що не покаялася, давно втратила мораль. Але й нині традиційно продукує неправду, в т.ч. з трибуни ООН про буцімто зовнішні загрози її безпеці. Вона далі застосовує стару імперсько-пропагандистську демагогію і дурить світ, що «змушена» готувати зброю для самозахисту чи «альтруїстичного» захисту націй, які, за Франком, **малі та невідготовлені**, тобто ще не набули належної модерної суспільно-державотворчої структуризації. При цьому, наділивши себе оонівською функцією змушення до миру, «опікуна» малих і нерозумних, під покровом неоімперської ідеології «руського мира» злочинно розправилася з грузинами, сакралізувала анексію Криму, а нині «міротворит» на сході України, у Придністров'ї, Калінінграді чи Сирії. Імперія зла зменшилася, змінила назву, але украдені нею київські європейські шати (ім'я, Церковна митрополія) не можуть приховати ні великоординську її захланність, хитрість, ні припинити загарбницький реванш. А наївний світ ніяк

не зрозуміє, що його постійно обдурюють, застосовуючи подвійні стандарти, і він знову може прогавити головне: хто наступний?! Специфіка гібридності від Путіна – це його kleptomaniya, це потужний ідеологічно-інформаційний та дипломатичний камуфляж, спресованість якого заважає світові розгледіти давні імперсько-загарбницькі наміри Росії у новітніх воєнних кампаніях, хитро прикритих щільною димовою завісою цинічної брехні та кривавих залпів «градів», а Україні – донести засліпленим глобальну небезпеку агресивних смислів сучасної гібридності.

Очевидно, що на нинішньому етапі нав'язаної Україні гібридної війни є потреби не обговорення її модернізації новітніми злочинцями, а поліпшення роботи ООН як **міжнародної системи**, – єдиної з набором у масштабах структур запобігання світовим кровопролиттям, наділених для цього низкою універсальних функцій, набутим колосальним миротворчим досвідом, – шляхом **якісного** вдосконалення її **емерджентності** – цієї важливої третьої складової будь-якої системи, недопустимо забутої, особливо в царині суспільно-гуманітарній. Адже саме вона відображає адекватність структур їхнім функціям, які разом творять єдине ціле, і через нього привносяться в людські відносини нову якість. Емерджентність – це якість, властивості, кожна з яких не притаманна її елементам, а виникають вони завдяки об'єднанню цих елементів в єдину, цілісну систему [4]. Якісне вдосконалення ООН, як будь-якої іншої соціальної системи, може розгортатися двома шляхами. Перший – це **трансформація** (від лат. transformatio – перетворення, видозміна) організаційних структур та їх функцій, коли процес обмежується реформуванням, перегрупуванням, перезавантаженням окремих елементів системи задля підвищення ефективності їх діяльності. Другий – це **транзиція** (transitus – перехід), що націлює на перехід до іншої сутності системи, пересотворення її основи для якісно нової діяльності, більш адекватної новим викликам, загрозам, зокрема потребам безпеки новітньої доби. При транзиції систем у центрі знаходяться людина, її цінності, мотиви, культура, традиції доброчинства, інші достоїнства, тобто, власне, задля людини (націй, людства) конструюються самі міжнародні інституції, пересновуються концепт їх структур, функцій, алгоритми дій, надаються права, забезпечуються ресурсами тощо.

Ясна річ, не індивідуальне це завдання – рекомендувати вселенським інституціям безпеки стратегічні напрямки їх розвитку. Однак можна пробачити намагання (коли інші й цього не роблять), вмотивовані припинити загибель співвітчизників у війні, нав'язаній агресивним сусідом, який з трибуни ООН це нахабно заперечує. Тим більше, що наші пропозиції не регламентують вектор перебудови, вони – інформаційно-дорадчі, а запропонована **соціогуманістична** парадигма може стати трендом для обох шляхів згаданих вище змін. Нами рухають намагання і потреби: по-перше, оптимально поєднати та гармонізувати морально-націо-державоцентричні **цінності** кожної країни і європейські (світові) людиноцентричні вартості, які базуються на засадах **паритетного захисту** індивідуального права **людини** та колективного права **націй**, ефективного **міжнародного** механізму військового супроводу та відповідних **засобів** покарання загарбників, агресорів і порушників світового порядку. По-друге, привернути увагу післяімперського світу, аби саме **аксіологія** бінарного захисту скеровувала пошуки на системи **культурологічних, духовно-інтелектуальних, морально-правових та інших цінностей** для досягнення **справедливості та правди**. По-третє, щоб у постколоніальному просторі, де домінують ностальгія агресивної імперії за втраченим, погрози мирним порогам сусідів, що стали чи хочуть бути вільними, – функціонували месиджі, які мудро і лаконічно виклав Махатма Ганді своїй нації в засадничо-основоположній **соціогуманістичній** настанові: **я повинен залишати всі вікна і двері відчиненими, я за те, аби звідусіль усі культури світу припливали до мого порогу, але нічого не може бути таким, що збиватиме мене з ніг і повинь zalиватиме мій дім**.

Фундаментальний моральний імператив соціогуманізму знаходимо і у більш новітній історії, де широко відомий інший великий подвижник захисту ослаблених сильними світу сього – Папа Римський Іван Павло II. Саме він соціогуманістичний імператив **як ідею “сім’ї” у міжнародних відносинах** переніс (за якою до найслабших ставляться з найбільшою любов’ю, їх вчать говорити, а голоси сильних світу не мають морального права залишити безголосими постколоніальні народи) у третє тисячоліття, – в національну і соціальну площину цілих народів та народностей, які прагнуть повернутися до своїх духовних витоків. Це було 5 жовтня 1995 року під час його виступу з приводу святкування п’ятдесятиріччя ООН. У цьому році світ буде відзначати сімдесятиріччя ООН і 20 років з дня виступу Папи з її трибуни. Саме у цьому контексті Україна, – як піддослідна повторення застосування сили «руським миром» в Криму ідеології «судетського» нацистського експерименту, разом із Польщею (як Батьківщиною Папи), могли б, на наш погляд, виявити цивілізаційну європейську єдність більшу аніж, скажімо, спільне проведення «Євро-2012», популяризуючи **ООНівську концепцію Папи** як пріоритетну для «лікування» колапсу міжнародної системи безпеки. Польща й Україна для цього мають вагомні підстави. Йдеться передовсім про розбудову соціогуманістичних

східно-європейських ініціатив у системі міжнародних відносин, про реальне застосування сили міжнародного права в третьому тисячолітті, забезпеченого військовою потугою, а не тільки вербальне осудження ЄС анексії земель чи проведення на них псевдовиборів у «народно-регіональних» республіках. Україна, Польща, Прибалтійські республіки, їхні служби і народи добре знають, що не всі злочинці та їх людиноненависницькі ідеології опинилися на підсудній лаві в Нюрнберзі, як і в Ялті переможці Другої світової війни – несправедливо поділили Європу, не опрацювали ефективний механізм недопущення Третьої. Після Ялти і Нюрнберга не настав **ноосферний** період у міжнародних відносинах, не минувся диктат сили, а сила розуму і правильного, за Шевченком, закону не домінує в повоєнному світі. Що більше, нині під загрозою не лише наша Ялта – в небезпеці вся Європа, а відтак і світ, бо російські реваншисти, лицемірно сакралізуючи анексію Криму, перетворюють його на військову базу ядерної зброї, підготовки терористів, сепаратистів тощо.

Попри те, за європейські **цінності вмирають** тільки **українці**. Їх **адвокатів** не завжди з увагою слухає благополучна Стара Європа. У Брюсселі не видно швидких порухів, гідних життя героїв, відданого «За нашу і вашу свободу!». Що більше, лідери деяких держав ЄС не тільки спокійно сприймають кровопролиття, а складається враження, буцімто начисто забуті злочини російських військ 50-тих років у Берліні, в 1956 у Будапешті, в 1968 у Празі, пропагандистську брехню більшовиків періоду холодної війни. Невже сучасні політичні лідери настільки мімікрували в бік матеріальних ресурсів Росії, що власного духовно-інтелектуального потенціалу вистачає тільки на перенесення Берлінського муру на територію України? Ідеї де Голля, Аденауера – батьків об'єднаної Європи, Черчилля щодо створення ООН як Храму Миру – зійшли на торгівлю квотами з ЄС; на обіцянки Україні, Грузії, Молдові надати плани підготовки вступу в НАТО, ЄС чи в інші загальноєвропейські інституції як країнам, що нібито є далеко поза Європою. Якби це було зроблено, скажімо, в 2008 році у Бухаресті, то чи трапилася б війна в Грузії, анексія Криму, збиття малайзійського літака з дітьми біля Донецька?! А так важко сподіватися, що Путін почує Папу Римського Франциска, який, приймаючи його у час зустрічі у Берліні лідерів Великої сімки (G7) світових держав (звідки Росію було ще у 2014 році виключено за агресивні дії проти України), закликав проявити щирі зусилля щодо вирішення братовбивчого конфлікту. Даруючи медальйон «Ангела-миротворця», доречно згадати **максимум** («Хто говорить про мир, ведучи війну, є лицеміром»), яку Папа проголошував у Сараєво і котра якнайповніше відображає справжню роль Росії у війні проти України.

Проте, чи виною є лише політична глухота та недалекоглядні вчинки сучасних лідерів окремих держав? Адже проблема не тільки в особистостях і торгових, у т.ч. газових договорах із Росією; вона ідеологічно комплексна – **просторово-інформаційна, духовно-моральна, політико-економічна і соціально-психологічна**. Її засаднича сутність у потребі нової **філософії** широкоформатного захисту не лише людини і націй, а і **правди, свободи, миру** в Європі й світі, в альтруїстичному розумінні цих цінностей як **фундаменту** побудови більш справедливого **майбутнього**. Але його важко спроектувати, не скинувши тягар

минулого, без спростування заяви Сталіна стосовно фултонської промови Черчилля, в якій більшовицький вождь, будучи напередодні Другої світової війни союзником Гітлера, назвав великого британця розпалювачем нової бойні. Чому досі поширюються брехливі коментарі радянських мас-медіа щодо буцімто наказу Черчилля збирати гітлерівську трофейну зброю для боротьби з новим світовим миротворцем, яким, очевидно, був самозваний СРСР? І ці прокомуністичні міфи нам – «дітям війни» від Сталіна і Гітлера, – змалку систематично втокмачували в голови вчителі на виховних шкільних годинах. Виховуючи ненависть до капіталістичного світу, водночас його очорнювали й якнайголосніше хвалили радянський (читай – російський) світ. Нині шовіністи знову зомбують уже ідеологією «руського мира». І не засуджене лицемірство відлунує не лише брехнею і злом кривавої гібридності, а і подальшим діленням світу й України, ляканням донеччан як «настоящих русских» (як колись «советских») людьми другого і третього сорту – «бендеровцями», нацистами, натовцями тощо.

Очевидно, що іншого не могло бути і не буде, допоки в Храмі Миру, возведеному на незліченних людських стражданнях і жертвах війни, порядкують спадкоємці імперії зла і неправди, котрі, **не покаявшись**, використовують право вето для реваншу її «здобутків». При цьому відчують підтримку «служителів» одержавленої церкви Московського патріархату, яка вже давно анексувала метрополію Київської помісної церкви і вміло намагається стерти з людської пам'яті цей недостойний яко для святих отців акт. Що більше, доки найвищий чинник Храму Миру їздитиме в Москву на військові паради з приводу ювілеїв закінчення світової масакри (спричиненої домовленостями Гітлера і Сталіна), аби вшанувати в Кремлі новітнього фіурера. Допоки високі особи світового Храму відвідуватимуть наступників московських вождів, щоб їх поздоровити з черговим річчям перемоги російського шовінізму над зброєю німецького нацизму. Не досягнути справедливості допоки в Храмі служимо Богові й мамоні. Попри те, мільйони українців щиро вдячні чинному Генеральному секретареві ООН Пану Гі Муну, що він хоча б по дорозі до Москви відвідав Київ. Адже саме з Києва найвиразніше видно, якщо хочеш побачити, велич і трагедію Дніпра. Саме його в Другу світову двічі форсували дві різні армії, натхненні одним духом – тоталітарно-загарбницьким, – який з Красної площі ніяк, шкода, не вивітриться.

Сьогодні саме в храмах і на майданах столиці України найбільше можна відчутися загрозу третього штурму берегів Дніпра імперсько-реваншистськими силами Росії та її найманцями. А, отже, чітко зрозуміти, якщо є бажання побачити і справді зрозуміти стривожений Київ, який найголосніше попереджує світ про допущений при зведенні Храму Миру дисонанс. Мається на увазі один із переможців Другої світової, що повинен був сидіти в Нюрнберзі на лаві підсудних. Натомість беззаперечно заволодів у Раді Безпеки ООН правом вето і нині цинічною брехнею прикриває свої загарбницькі плани щодо України, і не тільки. Йдеться про вето **реваншиста в Храмі Миру Націй, яке, очевидно, мало б принаймні обмежуватися в XXI сторіччі певною експертизою світових моральних авторитетів, ООНівськими Послами миру, серйозними висновками фахівців із міжнародного права, світової історії, культури і т. ін.** Власне, тому служителі такого Храму повинні, по-перше, уяснити, що без відвідування святинь Києва їм розумом не «понять» Росію, яка традиційно говорить одне, а робить – протилежне; лицемірно називає українців, при-міром, братнім народом, стратегічним партнером, а сама при тому постійно готується, аби несподівано встромити йому у спину ножа. По-друге, без змін в світовій системі безпеки ООН, уваги до соціогуманістичної емерджентності її структур і функцій не вдосконалюватиметься вона як глобальна інституція попередження нових трагедій, тираній, фіурерів, генсеків; що більше, їхніх модерних камуфляжів – авторитарних президентів, їх прислужників, якими так чваняться диктатори всіх імперій та часів і яких буцімто «всецело» завжди підтримує зазомбований і обкрадений ними ж народ.

Визнаймо: без **якісних** трансформацій ООН не стане світовим ефективним інструментарієм попередження Третьої війни. Без цього мільйонам ще живих українських дітей Другої світової бойні годі дочекатися чесною відповіді на запитання: **що робити**, аби путінська зброя після демонстрації її моці на параді не позбавляла нові покоління дитинства, права на життя в Україні, Грузії чи деінде, куди вступила нога поневолювача – російського солдата. Шкода, але світ забув, що Європу не покинув дух реваншизму, і не всі країни вважають мир, свободу, право на захист своєї самобутності **цінністю**. Анексія не зникла з імперського сленгу, а «зелені чоловічки» в Криму нагадали, що передчасно забуто «Антибільшовицький блок поневолених народів», який виник після Другої світової війни і до його функціонування великі зусилля приклали українці, для яких вона не закінчилася в 1945 році. Чи не тому українці так чутливі нині до загроз Третьої та потреб країн, яким загрожує Росія, закликають прикордонні з Росією народи об'єднатися в **«Спільку запобігання російсько-путінському реваншизму»**? Такі особистості, як Т. Блер, В. Ющенко, О. Квасневський, Д. Грібаускайте, М. Саакашвілі, Р. Чубаров, могли б сформувати основу такого союзу. На жаль,

досвід боротьби з більшовизмом не використали ні Україна, ні світ. Такий Союз (назва, як і список, звісно, – умовно-робочі), будучи регіональним, однак, може стати в майбутньому потужним світовим майданчиком для вільних дискусій, прийняття рішень, заяв щодо геноцидного Голодомору, такої ж геноцидної депортації кримськотатарського народу з рідних земель, збиття малайзійського цивільного літака та інших злочинів Росії, не боячись її традиційно імперсько-агресивних погроз скористатися вето, подарованим їй цивілізованим світом. Він міг би допомогти паралельно урядам **стимулювати**: створення Мирної конференції щодо розгляду агресивних дій Росії проти України, повернення до Женевського варіанта обговорення війни Росії проти України; залучення Китаю як підписанта Будапештських гарантій Україні, який, шкода, зайняв вичікувальну позицію, нарешті, підтримання ініціатив щодо формування Балто-Чорноморського альянсу держав, підвищення активності їхніх дипломатичних та інформаційних служб у широкій соціалізації правди. Якщо **мирному** вирішенню проблеми гібридної війни, Мінським угодам, яких Росія не дотримується, немає **альтернатив**, то активніше виявляймо **мирні** ініціативи, не закладаючи міни розриву України в тіло її Конституції! Звернімо увагу світу на **інформаційний** (точніше дезінформаційний) елемент зброї Росії.

На жаль, досвід духовно-інтелектуальної, інформаційної боротьби з більшовизмом, з комунізмом нікому не навчив ні Україну, ні світ. Всі «Голоси...» демократичних країн не працюють, зате пропагандистська фальш, «дези» «Russia today» потужно гальмують здоровий глузд. На догоду планам реваншистів, а не кримськотатарському народу Україна надала Верховній Раді Криму статус автономії. А світ поспішно почав творити формат **Великої вісімки** держав замість G7 з огляду лише на сили військового потенціалу, ресурсів, а не наявності спільних загальнолюдських **цінностей, доброчинства і соціальної відповідальності**. Скільки ще треба жертв, аби зрозуміти штучність «творення» Луганської і Донецької псевдореспублік, фальш їхнього володіння землею і потреби надати їм якийсь особливий статус? Справа тут не у заявах регіональних терористів-найманців, а в світогляді **териториста-держави**, що їх найняла для розриву України, Грузії імперська ідеологія, і злочинна політика якої ще жде на Нюрнберг-2.

Давно і не раз у своїх працях запитував і запитую: чи потрібна нова парадигма **буття** людини і нації, **захисту** правди, **дерадянїзація** (деросійщення) українського і світового **інформаційного простору**, неправдивість якого є причиною і наслідком нинішньої **несправедливості** та **кровопролиття**? Таки потрібна, бо нині без цього світ навіть із запізненням не дізнається правду про цінності Революції Гідності, про боротьбу героїв України за її волю, гідне європейське майбуття. А буде слухати «Russia today» і, головне, вірити сучасним «дезам» Росії про кийвську хунту, «бендеровцев» чи солдат НАТО, які воюють на сході України, розпорюють животи жінкам і загрожують великоросам геноцидом. Геббельсівська пропаганда не канула в Лету. Без цього в Донецьку, Криму ще багато буде вбито патріотів лише за те, що вони говорять українською чи кримськотатарською мовою, закрито відповідних радіо- і телестанцій, розбито пам'ятників Стусу, Шевельову і знову поставлено Сталіну. А світ так і не зрозуміє ідеологічну сутність «рашизму» в шатах «русского мира», **імперську спадковість царської Росії, СРСР і Російської Федерації!** Без цього важко захистити суверенітет молодих демократій, інгібованих культур, їхніх національних середовищ як запорук духовного відродження націй, збереження їхньої ідентичності та світової різнобарвності. Соціогуманістична парадигма усуває зодноріднення світу, «декомпозицирование» за російськими лекалами України, її «одонеччування», як мирне, так і воєнне. Мета запропонованої парадигми – зміцнення єдності й миру в світі, формування соборності України через сталий розвиток розмаїття, через якісне удосконалення емерджентності як складової міжнародних систем безпеки [5].

Метушливий світ у щоденній суєті не почув імперативи створення та вдосконалення нової соціогуманістичної парадигми міжнародних відносин навіть із трибуни ООН. Важко сподіватися, що Партія регіонів могла почути зі сторінок львівських видань потребу рекультрегіоналізації потолочених росіянами культурних традицій українців, їх обрядів, мови, літератури, народних кооперативів тощо [6]. Але чому ні Україна, ні Польща, ні ще недавно німецькомовна Чехія не застановилися над семантикою й аксіологією ініціатив Папи? Адже мова, культура, традиції, інформація є суспільною цінністю, надбанням і основною ознакою нації, суспільним благом її спілкування та збереження ідентичності; рівно ж – феномен загальноцивілізаційний, що заохочує розвиток розмаїття культур інших народів і народностей. Ця рефлексія віддавна притаманна сузір'ю великих соціогуманістів минулого і сьогодення, серед яких Вацлав Гавел, що, продовжуючи традицію Масарика, закликав поважати «силу безсилим». Саме Томаш Масарик говорив: я – чех, тому мушу мати чеську культурну програму, національну ідею. Право націй захищати свої ідеї чітко висловив наш Пророк Шевченко у зверненні до уявлених Росією народів Кавказу: «Борітеся – поборете!». Коли узагальнити ці погляди, то, препаруючи їх до українських реалій, можна зазначити, як зробив Понтифік під час пастирського візиту до Києва, згадавши Володимира Мономаха: Не дайте сильним світу цього

запропасти людину. **Хіба наше керівництво має національні програми, проводить соціогуманістичну політику, відповідні реформи, які б якісно змінили систему цінностей, щоб не запропасти ні людину, ні жоден регіон, ні Україну назагал?** Адже далі занепадаємо як нація за її основними ознаками, передусім за територією, мовою, традиціями батьків, елітою як духовно-інтелектуальним ядром народу, слухаючи Донбас. А хто чує Україну в її ексклюзивно екзистенційній потребі позбутися антиукраїнської семіотики? Попри те, завдання значно ширше: не втратити аксіологію національної тотожності в системі розвитку світового різноманіття, зберегтися як самодостатня нація в умовах продовження російщення і советизації. Однак Україні самій важко справитися.

Анексія Криму, ескалація воєнних дій на сході України показали, що, окрім військового опору українців російському агресорові, проведення **десовєтизації** культурного простору, потрібні **соціогуманізація** міжнародних відносин, надання їм широкої юрисдикції, євроатлантичного військової захисної потуги, економічної допомоги і правового міжнародного контролю. Лише так можна відвернути глобальну катастрофу, локалізувати злочинну зухвалість сильних світу цього та силою права і правди комплексно забезпечити кожному народові, кожній людині рівний доступ до ресурсів, освіти, можливостей розвитку і збереження своєї національної тотожності на землі. Агресія Росії проти України підтверджує, що соціогуманізм потрібен міжнародному судочинству над звірствами як терористів, сепаратистів, так й їхніх **хазяїв** – ідеологічних натхненників кровопролиття та спонсорів військово-матеріального його забезпечення. Чому Україна має відбудувати Донбас, знищений найманцями Росії? Чи допоможе українцям план Маршала-2 створити **національну державу**, якщо через брехню російських ЗМІ, платних політтехнологів і служивих «батюшек» одержавленої церкви, люди Донбасу зазомбовані ідеологемами соцреалізму і «руського мира»? Чому в українському селі – колісці нашої культури, домінує одержавлена церква, яка не засудила ні Голодомор селян в 1932-1933 роках, ні анексії української землі в 2014 р., метрополії Київської церкви в 1685 році? Саме слово «анексія» вжив Митрополит Константинопольський Варфоломій при виступі в Києві з нагоди святкування 1020-річчя прийняття Київським (а не московітів) князем Володимиром Великим християнства, згадуючи ліквідацію Москвою церковної самостійності Київської Русі. З відновлення державності Золотих Воріт, із Революції Гідності Москва робить жупел страху не лише для себе, а і Європи, і світу.

Ми – свідки кровопролиття на сході України не лише за базові **людиноцентричні європейські цінності**: людську гідність, свободу, демократію, верховенство закону, толерантність тощо. Українство не захищене ні від **зовнішньої** агресії сусіда, ні від **внутрішнього** рудименту т. з. радянської людини, сформованої агресором, який є джерелом державного тероризму. Україна змушена боротися за двовалентний захист людини і нації, їхню соборну єдність і державну суб'єктність, суверенітет й ідентичність, за історичну та сьогоднішню правду, за не тільки український культурно-інформаційний, а і територіальний простір, зрештою **за своє буття** як вільного народу, за **тяглість** його розвитку в рідній, за Митрополитом Шептицьким, хаті. За таких умов не лише модернізується економіка, а **трансформуються** цінності, нових смислів набувають знання, культура, свідомість, їх рольові функції в генеруванні нових ідей, у безперервності поступу. Без декомунізації радянської і створення соборної, за Франком, цілої української свідомої людини, без розуміння смислів нової соціогуманістичної концепції міжнародних відносин, годі світоглядно впровадити українську національну ідею (УНІ), якщо навіть за неї **загинуть** мільйони. Чи світ допоможе реінтегрувати суверенну **Україну: соборну, українську, гідну людини, нації та людства державу (СУГ)** в широкому ідеологічно-стратегічному статусі комплексних **складових сучасної УНІ**? Це засадниче питання нашого майбуття! І позитивна відповідь на нього в тому, чи УНІ, як предмет суспільних та індивідуальних цінностей українства, буде захищеною, а національна держава як мета і засіб її досягнення, стануть **домінантними стратегемами** (планами дій) нашого **державотворення**. Тоді, власне, Українська Ідея та її складові СУГ трансформуються в **сповідні цінності** народу і, найголовніше, їх реалізації не заважатимуть самозвані «браття», мета яких – поділ на «своїх» і «чужих», аншлюс чужих земель, водночас світовий піар такого загарбання, звісно, як «собираніе нашенского».

У плані державотворення та втілення УНІ в українців єдина альтернатива: донести світові олжу цих міфів. За нас історична правда, право на нашу землю, культурні традиції та цінності наших древніх предків. За нас істина, що насправді **укорінитися** національним цінностям в Україні не давала і не дає нині **російська** нацменшина. Хоча вона меншина, але найбільша і перманентно розширюється, маючи військову підтримку ззовні. Починаючи з 1654 року, московити, перманентно прибуваючи у воєнному обозі, почали захоплювати нові землі, нищити генофонд нації, будувати Новоросію. Прибулі самовільно поселилися в опустілі квартири, розстрілявши перед тим національну еліту, повивозили до Сибіру подвижників УНІ, а

сьогодні не дають титульному народові імплемувати європейські цінності та світоглядні націо-державоцентричні ідеї. А без них важко виховувати патріотизм молодих, соціалізувати вимушених переселенців АТО, допомогти рекультивувати Луганськ із вугільної копанки місцевих олігархів, а Донецьк – із «всесоюзної кочегарки», – в міста Нової України. Нелегко адаптувати і учасників АТО до цивільного життя, виховувати покалічених «дітей війни», що її розпочав Путін. Україна, окрім «дітей війни» Гітлера-Сталіна, поповнюється новими їх поколіннями, хоронить полеглих патріотів, вбитих російськими найманцями зі зброї, комплекти до якої постачають Росії чи не всі розвинені країни. Загиблих за Україну (парадокс!) відспівує церква Московського патріархату, а Путін після 70 років з часу закінчення Другої світової, на вівтар перемоги якої поклали життя понад вісім мільйонів українців, цинічно-монополює заявляє, що Росія перемогла б і без них. Хоча його вчитель великий генералісімус у свій час так же по-шовіністичному невдячно, чванливо і брехливо стверджував: совєцький Союз переміг би гітлерівську Німеччину і без відкриття в Європі другого фронту.

Отже, лише силою правди, національною потугою духовно-морального заслону, нашим свідомим інформаційно-психологічним опором «братерству» Росії, врешті розумінням УНІ як цінності, пасіонарії та самовідданої боротьби за неї, ми можемо захиститися українськість і себе «європейським валом» Яценюка! Паче того, так слід вчиняти не тільки тому, що жоден вал без **світоглядного імунітету** нації не захистить від ефірного проникнення у пори суспільства брехливої пропаганди. Тим більше за обставин, що світ не цікавить соціогуманістична парадигма безпеки, опірність українців російщенню, захист їх зникаючої мови, нищення інформаційного простору і генофонду нації. Натомість є дивний інтерес до толерантності українства, буцімто його ксенофобії, ставлення до різних релігій, регіональних мов; із цих «проблем» в Україні проводяться і фінансуються міжнародні конференції, семінари і круглі столи, є маса грантоїдів. Отож, маємо ще один парадокс: зловмисно-пропагандистську цікавість до рис нації, які їй **внутрішньо не притаманні**; навпаки, вона найбільше страждає саме від їх надлишку в **зовнішньому середовищі**, котре її оточує і намагається якнайшвидше доросійшити. Але «патріоти» України, так звана еліта чомусь цього вперто не бачать. Чи не тому, що дехто розширює елітам привілеї (сутність яких – у творенні добра для народу) через додавання в слово «професор» ще одного «ф»? Небезпека впливу Росії на український регіоналізм як маргіналізацію і поділ нації, на усунення посади Президента України як гаранта її соборності та суверенітету, на підміну децентралізації та самоврядування на місцях федералізацією країни з наданням особливого статусу окремим регіонам та їх олігархічним князкам, недопущення посад префектів триває. Особливо перед черговими виборами.

Справжня інтелігенція Росії та України разом з чесним і соціально відповідальним бізнесом, святі отці церков – канонічних і неканонічних – вкупі з громадськістю хоча зараз мали б об'єднатися та взяти частини соціальної відповідальності на себе, особливо щодо брехливих зловживань надуманого мовного «притеснення» російського штангіста важкої категорії, що прибув у супроводі такого ж озброєння, нашим малюком, що заледве вчиться ходити і говорити. Нам остаточно треба викинути з Конституції України табу на єдину державну ідеологію, зрозуміти важливість **інформаційної складової сучасної зброї**, конечну нагальність нової соціогуманістичної парадигми **буття** української нації. Лише Україна, її дипломати – для себе і світу – можуть донести ці нові смисли. І тільки вони допоможуть очистити від нашарувань т.зв. соціалістичного реалізму поняття «радянської людини», відмити заяложене слово «гуманний» (**гуманітарний**), і, врешті, допомогти усвідомити парадигмальний масштаб поняття «**соціогуманістичний**» як власний **новотвір**, що має не лише **український**, а і **загальнолюдський вимір**. Не все людське – людяне. Якщо поняття «**соціальне**» означає **людське, суспільне**, а «**гуманне**» – **людяне**, то їх **синтез**, власне, складе «**соціогуманістичне**» як **нову якість емерджентності** (окрім структури і функцій) **суспільних систем**. Пора в людському будити **людяність, мораль, духовність** як ціннісний прояв інтелектуалізації, елітаризації та добротності людини, громади, нації. Лише **якісні зміни** людини, трансформації інституцій **спільноти (нації)** можуть пришвидшити прориви України на **світові цивілізаційні простори** [7].

Водночас такі прориви інтенсифікуватимуть внутрішні трансформації, якщо нестимуть світові низку моральних принципів загальнолюдського масштабу. Тобто враховуватимуть, по-перше, основоположне Франкове застереження: все, що розглядається «**поза рамками нації**», – фарисейство, – близьке лукавому і далеке від подвижників соціогуманізму. По-друге, вимагатимуть від **конвергенції людяності** бути наскрізною, тобто такою, що комплексно охоплює усі рівні соціальних систем «**сім'я-громада-нація-людство**», не девальвує основу цього ланцюжка – **людину** та її **людяність**. Людяність не має ні центра, ні регіонів, її формують моральні достоїнства людини, що підживлюють її серце і душу. Геніальне, духовно-інтелек-

туальне через дифузію інформації регіональним також не буває. Регіоналізація в Україні – це давно, підкинута ззовні міна прихованої федералізації, яка уможливує спекулювати на чиннику децентралізації, розхитуючи цілісність, унітарність та соборність країни. Україна територіально не є гетерогенною, а регіональні відмінності зумовлені переважно багатовіковим нищенням її державності та автентичності. Якщо справді в центрі захисту людина, то пріоритетом для децентралізації стають не **регіони**, а **територіальні громади і людина** в площині україноцентричних і загальнолюдських **цінностей**. Пора зрозуміти, що без посилення ролі та об'єднання територіальних громад, консолідації нації, без піднесення патріотичності та самосвідомості, надання реформам соціогуманістичних засад не досягнути ефекту синергійності від місцевого самоврядування, так потрібного для творення **національної держави, громадянської (політичної) нації**, збереження колориту **місцевого** природного середовища: говірок, традицій, обрядів, ландшафту. Не підміняймо децентралізацію виконанням Європейської Хартії місцевого самоврядування. Надання містам Магдебурзького права не означало децентралізацію. Українцям, аби зберегтися, треба накласти строге табу на **три «Д»**: денационалізацію потолоченого народу, десоборнізацію країни і децентралізацію управління нею. Нас привчили до регіоналізації, замість того, аби розглядати природно-складові краї України (Галичина, Поділля, Слобожанщина, Таврида, Причорномор'я, Прикарпаття, Закарпаття, Буковина, Засяння тощо) як єдині однієї великої країни, для якої спільним є Соборність, Українськість, побудова гідної людини, нації й людства модерної держави.

І, нарешті, третє. Прискорення руху (окрім мобільності капіталів, робочої сили, послуг і товарів) європейського досвіду, знань, інформації допоможе чинному урядові усвідомити: олігархія повинна, як це ведеться у світі, працювати саме на ці **стратегічні** складові УНІ (соборність, українськість, гідність) і **першою** нести основний тягар сьогодишньої війни. А виходить, що з боку великого капіталу, який в Україні за суттю є інтернаціональним, не докладається достатньо державотворчих ні його, ні урядових зусиль, аби стати національним і соціально відповідальним. Рівно ж мало робиться, аби прищепити стратегічні складові УНІ, європейські цінності та патріотичні доміанти суспільному загалу, не пригнічувати малих і середніх підприємців, аби великому бізнесу забути корупцію, офшори та навчитися, нарешті, працювати відповідно до законів і загальноприйнятих цивілізованих правил. Пора усвідомити, що згадані складові – це соціогуманістичні непроминальні **цінності**, які для українців є чи мають бути основою **аксіології об'єднання**, а не **поділу** людей на сорти, східняків і західняків з причин різного **розуміння** ними **семантики і семіотики державотворення** чи інших світоглядних атрибутів.

Єдине розуміння **історії** минулого, єдиний вектор синергійних дій **сьогодення** і спільне бачення **майбутнього** держави – три чинники втілення трьох складових СУГ, де соборність та українськість – внутрішньо-національні **завдання**, а гідність – зовнішній репер показу **відповідності** досягнень домашніх завдань до здобутків міжнародних систем рівнів життя, матеріального добробуту вільного цивілізованого світу. Комплексно керуємося аксіологічними національними і загальнолюдськими критеріями при визначенні понять (величин) ресурсу та потенціалу, середовища і простору на кожному із рівнів «сім'я-громада-нація-людство», особливо депресивних громад (районів, регіонів), а також при проектуванні синергійності діянь України, дотриманні принципу субсидіарності, виборі векторів розвитку, інтеграції, транскордонних зв'язків, досягненні внутрішньої децентралізації управління, демократії, соціальної справедливості.

Таким чином, керуючись концепцією соціогуманізму як матрицею світоглядно-фундаментальних ідей новітньої доби, швидше викристалізуємо та чітко розведемо смисли: а) секендхендівської допомоги, тобто т.зв. **«гуманітарки»** для бідних і обездолених, яка переважно функціонує на громадських засадах і дій волонтерів; б) **гуманітарної** політики держави (освіта, наука, медицина тощо), що її проводить чинний уряд України; в) піару гуманітарних **конвоїв, коридорів** агресора для підтримки його найманців, сепаратистів та їх адептів; г) врешті, зрозуміємо глибинну сутність нових **соціогуманістичних засад** парадигми бінарного (двовалентного) захисту та розвитку людини та нації (націй), їхнього майбуття і буття в **розмаїтому світі**, де шекспірівське «бути» для України – не награне, а архіважливе і доленосне для розвитку корінної нації, справді рівне – її життю або смерті. Власне, перестанемо шукати, бо не знайти належне місце **соціогуманістичній парадигмі** розвитку в прокрустовому ложі чинної дискредитованої **гуманітарної** політики України та її поняттях, – заялжених більшовицьким соціалізмом. А якомога якісніше трансформуємо **українську ідею**, системи **людино-націоцентричних** цінностей в довгострокову стратегію **ідеологічного** забезпечення розбудови **національної** держави як соціогуманістичного супроводу її загальноукраїнської і регіональної політики та місцевого самоврядування. Адже досі в «Стратегії-2020» ідеологічний аспект як важлива **стратегема** духовно-інформаційної та дипломатичної політики України – розмитий, немає програм усунення імперського **асиміляційного** фактора.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Зрозуміймо, нарешті, головні аксіоматичні істини: уряд в Україні, його політика повинні бути не проукраїнськими, а **українськими**, тобто такими, що розбудовують відповідну **національну державу** як головну спільнотну **цінність**. І концепт національної ідеї, безпеки й оборони України повинен формуватися ним – **зверху**. Це вимагає від уряду, як стратегічного менеджера державотворення, мати відповідні **націо-державоцентричні цінності** та ідеологічні **стратегіми** як орієнтири і програми реальних дій. Це, своєю чергою, актуалізує заснування соборного інформаційного кластеру **українськості** для комплексного забезпечення національної **семантики** ідеологічного супроводу державотворчих процесів, **аксіології** вибору вектора вільної інтеграції України у вільне світове товариство та впровадження української **семіотики** на власній землі та в просторі. Такий кластер – це гармонійна суспільна система з певними складовими УНІ, набором їх якісних ознак (соборність, українськість, гідність), які пов'язані між собою, несуть семантичні, аксіологічні та семіотичні навантаження людино-націоцентричних цінностей та зміцнюють державну незалежність і суб'єктність України. Тоді і лише тоді уряд відповідатиме за квітальне **національного і духовного відродження**, де людина і нація інформаційно-психологічно створюють гармонію єдності малої і великої Батьківщин, де глобальне розмаїття світу зберігається завдяки належному захисту національно-локального, особного, ексклюзивного, де вільно панують сила правди, закон і справедливість, а не постімперське насилля, фальш пропаганди і проурядова інформація.

У цьому контексті нещодавні творіння Міністерства інформації, ухвала ВР законів щодо заборони антиукраїнської семіотики, надання ЗМІ української семантики і національного контенту – це лише початки формування всеукраїнського інформаційно-ідеологічного кластеру, який має працювати на комплекс соборності, українськості та гідної державної незалежності України. Шкода, але, головне, в цьому відповідь: чи можлива нині **незалежність** країн, окрім Китаю, на межі з Росією? Чи можлива між ними маленька держава на кшталт Андорри? Адже сучасна ООНівська система безпеки лише в комплексі, враховуючи сили соціогуманізму, його відповідного воєнно-політичного і правового забезпечення, може гарантувати повноцінний, а **не паліативний** захист людини і націям, незалежно від їхньої чисельності, місця знаходження. Звідси – основна місія соціогуманізму: не залишити ослаблені народи **відсталими** на задвірках соціального прогресу, **затиснутими** на роздоріжжі в економічні, інформаційні лещата сильних світу цього, а зберегти їхню **середовищеспроможність** для **сталого** духовного **відродження** та **розвитку** в світовому **розмаїтті**. Для цього націдею не можна виривати з контексту народознавства, середовища збереження національної ідентичності, думок і мрій звільнення народів, їх захисту від небезпек асиміляції, зникнення розмаїть їхньої культури, мов, традицій тощо. Лише так можна зрозуміти, а зрозумівши, зупинити давню імперську захлапність Росії, шовіністичну сутність її сьогоднішньої анексії частин українських земель як постімперське **покарання України за аксіологію** вибору євроінтеграційного шляху до цивілізованих вершин людства, зміцнення своєї державної суб'єктності, самостійності та намагань повернутися до власних духовних джерел як вільна країна вільного світу.

З огляду на це, є нагальною потреба надати міжнародний резонанс соціогуманістичній парадигмі як матриці нової **світової ідеології** захисту людини і нації, аби голос правди був почутий, щоб світ, нарешті, усвідомив імперську аморальність ідеологем загарбницької Росії, задумався над навмисне залишеними в Криму чи на сході України **царсько-радянськими анклавами антиукраїнської ненависті великоросів**, які нині знову точать **кров** з автохтонів. Нам треба з'ясувати для себе і світу: чи **ідеологія** як соціальна наука є гуманною за природою, чи її нові соціогуманістичні смисли можна реалізовувати в рамках сучасної дискредитованої **гуманітарної** політики, гумконвоїв, псевдореферендумів тощо? Як ці смисли **донести світові**? Чи Рада Безпеки ООН як світова структура строго нині **розрізняє** духовно-моральний, інформаційний аспекти захисту ослаблених і тимчасово поневолених корінних націй на предмет: чи це їхня **національно-визвольна** боротьба, чи це **агресивно-загарбницькі** війни сильних світу сього, аби покарати непокірних сміливців? В іншому разі ситуація буде знову схожою з брехливою пропагандою, коли т. з. організовані Росією конвої, які насправді постачають її найманцям в Україну, нехтуючи всіма міжнародними правилами та інституціями, зброю і провізію, – представляються в світі російською пропагандою, як уже згадувалося, гуманітарними (?). Так виходить, бо світ, на відміну від поляків чи народів Прибалтійських республік, бачить, як писав Шевченко, москаля здаля. А який він зблизька, ніхто не знає, бо не питає ні у Шевченка, Франка, Хвильового, Симоненка, Стуса, ні в батуричів, крутян і у холоднорців, ні в мільйонів убійних Голодомором селян чи розстріляних в кагебістських тюрмах упівців, ні в чорнобильців і майданівців, у дітей збитого російськими найманцями літака, ні в захисників Луганського аеропорту, мирних мешканців Мелітополя, врешті, у волонтерів АТО.

Таким чином, незважаючи на війну, потреби фронту, не відкидаймо комплексні дослідження економістів, політологів, юристів теоретико-методологічних **основ** формування в Україні нової політики, яка б ґрунтувалася на універсальності соціогуманістичної парадигми **паритетного захисту індивідуальних прав людини і колективних прав нації**. Водночас, не виносила б на маргінес ні історію, ні подвижників УНІ, ні її сучасну реалізацію як споконвічну мрію корінного народу, що дав назву національній державі в центрі Європи. Рівно ж – інформувала світ, що і в третьому тисячолітті українці вмирають за право вільно жити на своїй Батьківщині, за національну ідею як програму суверенних дій. Однак на цей раз ідеться не лише про Україну, мова про боротьбу за нашу і світову свободу, за загальнолюдські цінності. Окрім неправних жертв людських життів українців, є втрати культурно-інтелектуальних, духовно-інформаційних цінностей, що мають екзистенційне значення для всього цивілізованого світу. І світ повинен прийняти тим, що Ідея державотворення в Україні будується не на анексії чужих земель, не на їх імперському «собиранні», а на гармонії соціогуманістичної парадигми **буття**. Вона дозволяє кожній людині, її нації самоусвідомити свою місію на своїй землі: **стати реальним її господарем, на засадах правди і справедливості будувати національний простір, мирно співжити з вільним світом, творити добро, не відбираючи його силою в інших, бути творчим державницьким суб'єктом, а не об'єктом насилля**.

Отже, виклад соціогуманістичного концепту безпеки переконливо доводить, що вкрай потрібні системні дослідження, і лише світові, і під орудою духовно-моральних інтелектуалів та в рамках загальнолюдських цінностей. Тільки за умов комплексного підходу до **європейських людиноцентричних і національноцентричних цінностей** можливе оновлення наявної ООНівської системи безпеки, в якій б далі сильні світу сього не грали м'язами. Це великий і небезпечний ризик, бо в будь-який момент може порушитися нестійка рівновага сил і призвести до світової катастрофи. Ще раз вдаймося до фултонської промови, в якій автор 70 років тому, маючи велику надію на створення ООН як Храму Миру, пророческо попереджував: «Ми не можемо дозволити собі – наскільки це в наших силах, діяти з позицій малої переваги, яка вводить у спокусу зайнятися **випробуванням сил** (підкреслено мною – С.В.)» [1]. Аби не було спокус сильних світу демонструвати силу перед безсилими, грати спеціально натренованими біцепсами, що більше, ядерними, конче потрібна нова концепція світової безпеки, вагоміша, аніж випробування сил в дезінформації, соціально-психологічній війні та шантажі світу ракетами з ядерними боеголовками, які, мовляв, із Криму легко досягають країн НАТО – Румунії, Польщі і т.д.

Справді, інформуймо світ про те, що чинимо, і робимо те, що проповідуємо в Храмі Миру, не наслідуючи п. Чуркіна – репрезентанта Росії в Раді Безпеки ООН, якому, шкода, лише представник США постійно нагадує з трибуни Храму про неприпустимість вселенської брехні, цинічного приниження України та героїзм її невинно убієнних захисників. Такі перепалки актуалізують потребу нового – соціогуманістичного прочитання емерджентності безпекових структур і функцій ООН. Вони переконливо засвідчують, що неможливо забезпечити в світі справедливий мир без як нагального вдосконалення **якісних** характеристик захисних систем, так і соціогуманістичного сепарування пропозицій, що їх генерує одухотворений інтелект вільного демократичного світу, з одного боку, та тоталітарна імперсько-мамонна нищість, – з іншого. Саме розуміння емерджентності як механізму внесення **якісних новацій** в структури і функції світових інституцій, як універсальної **соціальної цінності** світових трансформацій сприятиме досягненню бінарного захисту людини і націй, установленню миру в світі за рахунок застосування не зброї, не духовного і матеріального пригнічення, зокрема зодноріднюючого мовно-культурного збіднення завойованих, а адекватних пошуків єдності людства через збільшення розмаїття його соціально-економічних, духовно-інтелектуальних можливостей та розвитку, недопущення **насилля** сильних світу сього над тими, що силкуються **осилити ідею свободи і демократії**.

Кожен (і не тільки українець), що міг щось ноосферного привнести в Храм Миру, протиставивши його нахабству новітнього неофюрерства, і не зробив, сам позбавив себе не лише вдячності, гідності та презумпції невинності, а і в майбутньому – прощення. **Він не тільки не шукає дороги до Храму, а й уникає очей героїв Небесної Сотні, що загинула на Майдані Гідності; не розуміє аксіологію української соборності в системі складових УНІ, за яку нині жертвують життям в АТО її подвижники**. Робимо все для національної і світової безпеки, аби Сотні не ставали українськими Тисячами, а відтак – Мільйонами третьої планетарної трагедії вбитих лише тому, що людство черговий раз не почуло заклики моральних авторитетів світу, злегковажило соціогуманістичними ідеалами розвитку, знехтувало емерджентністю своїх міжнародних інституцій. Невже не християнський мир між братами, а імперську ворожість православно-канонічних великоросів, реанімовану, збуджену чи нав'язану їхнім неофюрером спеціально для воєнного реваншу, який

має велику імовірність набути руйнівної сили світової пожежі, що її знову потужно розпалюють «московские борцы за мир во всём мире», – **залишимо в спадок прийдешнім?! Невже великі амбіції взаємозамінних кремлівських карликів переростуть у світову бойню? Віряться все-таки в інше, а саме: істинні Знання, правдива Інформація, одухотворений Розум та Інтелект у великій Любові сформують, об'єднають та гармонізують Цінності людини, громади і нації на славу Богу та розвиток України й Людства!**

Думаймо глобально, діймо активно, творчо та результативно в ім'я добра і правди – осібно, громадою і нацією назагал. Міркуймо разом із світом інсайдерських інноваційно-інтелектуальних ідей та духовно-моральних загальнолюдських цінностей, а не з продуцентами «дез» – шовіністами захланно-агресивних світів на взір державно-церковного «руського мира»! І хай Ангел-хоронитель допоможе нам попередити світ про небезпеку рашизму, оминати злочини, що знову чиняться під імперським орлом – нібито не з свастикою, але, на погляд людини, що пережила лихоліття Другої світової, його гіршим мутантом – з роздвоєною головою хижака і психікою дволикого Януса. Пора людству хоча в XXI сторіччі усвідомити: безпека у світі залежить від того, чи воно рішуче поборє виродків, чи вони виклюють йому очі, позбавлять розуму, присплять лукаво, а відтак обдуреним і сплячим вийматимуть серце і душу, цинічно називаючи це все «змушенням до миру». Час умислитися, що для росіян слово «мір» також означає «світ». Підвищення ефекту емерджентності систем міжнародних відносин вимагає, аби строго застерегти Путіна: він не Миротворець Світу і не Посол Миру. Йому не слід плутати ООНівські функції з «умиротворенням» сусідів, аби знову злочинно, під дулами зброї примусити їх до світопорядку, алгоритм якого опрацювали оплачені політехнологи «зверхньо-братньої» Росії. Водночас не перетворювати вселенський Храм Миру в більшовицько-кагебістський агітпроп, примушуючи світ змиритися з маніакально-схибленим «міром» месіанства Росії як гібридним витвором кремлівської неоімперсько-реваншистської і церковно-митропольної ідеології, що її людство назвало рашизмом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Документи та матеріали з історії міжнародних відносин періоду холодної війни / Укл.: О. І. Сич, А. В. Мінаєв. – Чернівці: Рута, 2008. – 48 с.
2. Вовканич С. Ідеологічні засади державотворення в системі стратегізації регіональної політики, національної економіки та безпеки держави // Регіональна економіка. – Львів, 2014, – №4. – С. 7-24.
3. Патер І. Українська земля в планах Центральних держав і Антанти напередодні Першої світової війни // Новітня доба. – Львів, 2013. – Вип. 1. – С. 19-41.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К.: Ірпінь: Перун, 2009. – 1736 с.
5. Вовканич С. Рекультрегіоналізація як соціогуманістична складова інтелектуально-інноваційного розвитку України та її інтеграції: підходи, поняття та візія // Соц.-екон. дослідження в перехідний період: зб. наук. пр. – Вип. 3 (65). – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2007. – 9-27.
6. Вовканич С. Україні потрібна нова парадигма буття нації та людини // Новітня доба. – Львів, 2013. – Вип. 1. – С. 149-165.
7. Вовканич С. Суспільні трансформації в умовах глобалізації: соціогуманістичні імперативи, неекономічні чинники та євроінтеграційні пріоритети // Народознавчі зошити. – Львів, 2014. – №2 (116). – С. 201-220.